

DECIZIE

14 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Nicolae Craiu

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia, Iovu Tatiana, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ialoveni din 13 iunie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Leu Ion xxx, născut la xx.xx.xxxx,
domiciliat în sat. xxx, r-nul xxx,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.08.2013 - 13.06.2014;

Instanța de apel: 10.07.2014 - 10.12.2014;

18.06.2015 - 29.09.2016;

Instanța de recurs: 05.02.2015 - 19.05.2015;

04.01.2017 - 14.02.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 13 iunie 2014, Leu Ion a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

Acțiunea civilă în partea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, iar în partea prejudiciului moral, a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea de la Leu Ion în beneficiul reprezentantului părții civile, Mînascurta Anatol, a sumei de 50 000 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Leu Ion, la 14 iulie 2012, aproximativ ora 16.00, conducea unitatea de transport de model „Mercedes”, cu numărul de înmatriculare IL BC 439 și se deplasa pe un drum adiacent traseului Chișinău-Hîncești. În timpul deplasării, în apropierea km 15+400 m., Leu Ion manifestând imprudență la trafic și ignorând cerințele Regulamentului Circulației Rutiere și anume pct. 39 - înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic; în cazul în care vehiculul iese de pe teritoriul adiacent drumului, conducătorul trebuie să cedeze trecerea pietonilor și vehiculelor care circulă pe acest drum, și pct. 45 - conducătorul trebuie să conducă vehiculul în

conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a ținut cont de mai multe împrejurări obligatorii și anume: faptul că nu doar a ieșit de pe drum adiacent pentru a se încadra în trafic pe traseul principal, mai intenționa să traverseze în lățime banda de circulație în direcția or. Hîncești, pentru a vira la stînga și a-și continua deplasarea în direcția mun. Chișinău; faptul că unitatea de transport condusă este un camion, adică unitate de transport de proporție, cu reacție de manevre mai lentă; că este un loc cu o influență sporită a transportului; nu a manifestat prudență sporită la trafic; nu a asigurat securitatea la trafic, a continuat deplasarea creînd obstacol pentru motocicletă de model „Suzuki GSX”, cu numărul de înmatriculare CR MI 555, condusă de către Ion Mînascurta, care se deplasa în direcția or. Hîncești pe drum cu prioritate de la stînga la dreapta relativ poziționării camionului. În rezultatul acțiunilor imprudente nominalizate ale conducătorului Leu Ion s-a produs tamponarea acestor două unități de transport, în urma căruia, ambele unități de transport au fost tehnic distruse, inclusiv și de incidentul generat de impact, iar conducătorului motocicletei, Mînascurta Ion, i-au fost cauzate conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1376/D din 17.09.2012, vătămări corporale grave, care au legătură cauzală directă cu survenirea decesului acestuia.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile, Mînascurta Anatol*, care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu dispunerea admiterii totale a acțiunii civile în partea prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei, din motiv că instanța de fond nu a motivat nici în fapt și nici în drept ce a stat la baza încasării prejudiciului moral doar în sumă de 50 000 lei.

3.2. *Avocatul Grecu Radu în numele inculpatului*, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Leu Ion să fie achitat, invocând că:

- în vederea stabilirii circumstanțelor accidentului pe cazul dat s-a dispus efectuarea expertizei auto-tehnice. Conform datelor din raportul de expertiza auto tehnică nr.3364 s-a constatat că distanța necesară pentru oprirea în siguranță a motocicletei Suzuki care se deplasa cu viteza de 250 km/h în condițiile comiterii accidentului dat, era de 443 m. La momentul apariției obstacolului pentru mișcarea motocicletei se afla la distanța de 208/217 m de la locul impactului. Timpul de deplasare a camionului din momentul când el este considerat ca obstacol pentru mișcare și până la momentul tamponării este de 3.01 s;

- examinând materialele acumulate organul de urmărire penală a ajuns la concluzia că în acțiunile șoferului camionului de model „Mercedes”, cu numărul de înmatriculare IL BC 439, Leu Ion, nu se prevăd semnele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 Cod penal din cauza că motocicletă la momentul apariției camionului ca obstacol pentru acesta, se afla dincolo de câmpul de vizibilitate a șoferului camionului, reieșind din declarațiile martorului Andronache Orest precum că câmpul de vizibilitate din locul de unde a început deplasarea camionul când efectua manevra de intersectare a traseului era de 70 m., iar cauza directă ce a dus la comiterea accidentului este depășirea vitezei de deplasare de către Mînascurta Ion;

- din cele stabilite în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată, apar dubii referitor la viteza de deplasare a conducătorului motocicletei, însă reieșind din consecințele survenite a fost cu mult depășită de limitele de viteză stabilită pentru această porțiune de drum, adică 90 km/h, ceea ce este în legătură directă cu cauza producerii accidentului și reieșind din declarațiile făcute de inculpatul Leu Ion și de martorii apărării audiați în instanța de judecată precum că acesta a întreprins toate acțiunile conform regulamentului circulației rutiere.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către avocata Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile Mînascurta Anatol, a fost admis apelul declarat de către avocatul Grecu Radu în numele inculpatului Leu Ion, casată parțial sentința în latura pedepsei penale și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Leu Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe termen de probă de 5 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel, în motivarea soluției adoptate a menționat că prima instanța corect a stabilit vinovăția inculpatului Leu Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fapt reținut prin probele administrate la cauza penală, și anume, declarațiile succesoriului legal al părții vătămate, Anatol Mînascurta, declarațiile martorilor Andronache Orest, Matei Victor, Buruiană Nicolae, Cazacu Iurie, Zoină Iurie, Donciu Vladimir, Covali Alexei, precum și prin procesul verbal de cercetare la fața locului din 14.07.2012, raportul de expertiză medico-legală nr.1376 din 17.09.2012, raportul de expertiză auto-tehnică nr.3364 din 12.09.2012, procesul-verbal de examinare medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate și naturii ei din 14.07.2012.

Totodată, instanța de apel a menționat că pedeapsa penală aplicată de către instanța de fond inculpatului pentru infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal este prea aspră sub aspectul executării acesteia, astfel, ținând cont de prevederile art. 6, 61, 75 Cod penal a ajuns la concluzia de a-i stabili inculpatului pentru infracțiunea comisă o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Referitor la apelul declarat de către avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile, Mînascurta Anatol, instanța de apel a menționat că suma solicitată de către ultimii, și anume 1 000 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă, iar suma percepută de instanța de fond, în mărime de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral reprezintă o satisfacție echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice suportate de către succesoriul legal al părții vătămate, Mînascurta Anatol.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Procuror, care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe, invocând că la aplicarea pedepsei inculpatului Leu Ion pentru infracțiunea comisă, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, astfel pripit a

ajuns la concluzia privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, urmând a ține cont de faptul că inculpatul nu a recunoscut vina, încercând să pună vina în sarcina victimei.

5.2. Avocatul Casian Ion în numele inculpatului, care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare a inculpatului, din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate, invocând că din argumentarea hotărârilor adoptate de către instanțele de judecată inferioare rezultă că în cauză există un singur martor ocular al accidentului rutier care s-a produs la data de 14 iulie 2012, acesta fiind Andronache Orest, iar restul probelor descrise în hotărâri confirmă doar faptul producerii accidentului, urmările care au survenit și nicidecum nu confirmă încălcarea de către conducătorul auto Leu Ion a cerințelor pct. 39 și 45 din Regulamentul Circulației Rutiere. Mai mult, remarcă că instanțele, examinând cauza, nu au argumentat din care motive au recunoscut veridice declarațiile martorului Andronache Orest, că anterior producerii accidentului conducătorul motocicletei Mînascurta Ion se deplasa cu viteza de aproximativ 100 km pe oră și au respins declarațiile aceluiași martor date la 17 iulie 2012 (vol. I, f.d. 40-41) unde dânsul afirmă cu certitudine că anterior producerii accidentului, viteza motocicletei cu care se deplasa Mînascurta Ion era de aproximativ 250-260 km pe oră. La fel, instanțele de judecată au ignorat și declarațiile succesoriului legal al părții vătămate, Mînascurta Anatol, care a declarat că unii martori i-au spus (probabil având în vedere în primul rând declarațiile prietenului fiului decedat a martorului Andronache Orest) că viteza motocicletei cu care se deplasa fiul până la tamponare era de 250-270 km pe oră (vol. II, f.d. 75-78).

Recurentul a mai indicat că stabilirea vitezei cu care se deplasa motocicleta sub conducerea lui Mînascurta Ion până la tamponarea cu automobilul condus de Leu Ion, are o importanță probatorie deosebită la stabilirea tuturor circumstanțelor accidentului rutier care a avut loc la 14 iulie 2012, deoarece dacă se constată că Mînascurta Ion se deplasa anterior producerii tamponării cu viteza de 250-270 km/oră aceasta exclude cu certitudine vinovăția lui Leu Ion în comiterea accidentului rutier care a avut loc la 14 iulie 2012.

De asemenea, recurentul a remarcat că examinând cauza, instanțele de judecată au interpretat eronat cerințele Regulamentului circulației rutiere și nu au ținut cont că conducătorul motocicletei a încălcat un șir de articole din Regulament, care sunt în legătură cauzală cu consecințele survenite, iar pe parcursul efectuării urmăririi penale și examinării cauzei în instanțele de judecată, nu a fost stabilită cu certitudine viteza de deplasare a motocicletei sub conducerea lui Mînascurta Ion în momentul tamponării cu automobilul condus de Leu Ion, circumstanță care are o importanță probatorie deosebită în prezenta cauză penală.

La fel, recurentul a menționat că atât prima instanță, cât și instanța de apel, nu au motivat suficient soluția de condamnare, încălcând dreptul inculpatului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 paragraful 1 CEDO, fiind ignorate dispozițiile egalității armelor învinuirii și apărării și respectării contradictorialității procesului penal.

5.3. Avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile Mînascurta Anatol, care a indicat temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței

primei instanțe în latura penală, iar în latura civilă - de rejudecat cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună încasarea de la Leu Ion în beneficiul reprezentantului părții civile Mînascurta Anatol a prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei.

În argumentarea cerințelor recurentul a invocat, că instanța de apel, deși avocatul inculpatului în apelul declarat a solicitat achitarea acestuia, a adoptat o hotărâre prin care i-a stabilit inculpatului o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fără a argumenta soluția.

Referitor la acțiunea civilă, recurentul a enunțat că instanța de apel nu a motivat nici în fapt și nici în drept ce a stat la baza încasării prejudiciului moral în sumă de doar 50 000 lei, în timp ce ei au solicitat încasarea de la inculpat a sumei de 1 000 000 lei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2015, s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate de către procuror, avocatul Casian Ion în numele inculpatului și avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile Mînascurta Anatol, casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2014 în privința lui Leu Ion, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

6.1. Instanța de recurs, motivându-și soluția, a constatat că instanța de apel la examinarea apelurilor declarate nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală și nu a răspuns în modul cuvenit la toate motivele invocate de apelanți sau s-a pronunțat superficial asupra acestora, fără argumentarea cuvenită.

Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Casian Ion în numele inculpatului, Colegiul a menționat că instanța de apel nu s-a expus clar pe marginea declarațiilor martorului ocular, Andronache Orest, date la urmărirea penală (vol. I, f.d. 24, 40, 80), instanța neargumentând din care motive a recunoscut veridice declarațiile acestuia, că anterior producerii accidentului conducătorul motocicletei Mînascurta Ion se deplasa cu viteza de aproximativ 100 și ceva km/h (vol. II, f.d. 211) și a respins declarațiile aceluiași martor date la urmărirea penală (vol. I, f.d. 40-41, 80) unde dânsul afirmă cu certitudine că anterior producerii accidentului, viteza motocicletei cu care se deplasa Mînascurta Ion era de aproximativ 250-260 km/h. În situația creată, instanța de apel a interpretat declarațiile acestui martor decisiv în defavoarea inculpatului, fapt ce are o importanță probatorie primordială la stabilirea tuturor circumstanțelor accidentului rutier care a avut loc la 14 iulie 2012, ora 16.00, inclusiv pentru a stabili cine și cum a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere și din vina cui s-a creat situația de accident în speța dată, analizând la concret acțiunile fiecărui participant la trafic implicați în accident, ținând cont și de prevederile art. 18 Cod penal.

Mai mult ca atât, Colegiul a mai constatat, că instanța de apel nu a răspuns la principalele motive invocate în apel cu referire la probarea vinovăției inculpatului în cele imputate lui, ținând cont și de prevederile pct. 3; 4 ale Regulamentului Circulației Rutiere, analizând și prevederile art. 20 Cod penal, adică fapta săvârșită fără vinovăție invocate în apel prin negarea vinovăției.

La fel, Colegiul a considerat că instanța de apel nu a dat o apreciere cuvenită inclusiv raportului de expertiză nr. 3364 din 12 septembrie 2012 (vol. I, f.d. 74-77), procesului-

verbal cu privire la efectuarea experimentului în cadrul urmăririi penale din 21 august 2012 (vol. I, f.d. 69), informației privind defrișarea a 3 arbori de pe traseul R-3 (Chișinău-Hîncești) (vol. I, f.d. 132-133) la scurt timp după accident, ce evident au schimbat situația privind vizibilitatea drumului.

Referitor la recursurile ordinare declarate de către procuror și avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile, Mînascurta Anatol, Colegiul a constatat că după cum rezultă din recursuri, recurenții sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond și de apel, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, însă critică hotărârea contestată în partea pedepsei, nefiind de acord cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată avocatul Spînu Ludmila în numele reprezentantului părții civile Mînascurta Anatol critică și soluția referitor la admiterea parțială a acțiunii civile.

Astfel, Colegiul penal a conchis că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, or instanța, judecând cauza dată, a comis erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, art. 6 paragraful 1 CEDO, deci există temeiuri de casare a deciziei atacate: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate; nu s-a motivat hotărârea la modul cuvenit; erori, care urmau a fi înlăturate prin rejudecarea cauzei.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urma să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de către avocații Grecu Radu, Spînu Ludmila în apeluri și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, s-a dispus respingerea ca nefondat a apelului avocatului Grecu Radu în interesele inculpatului.

Admiterea apelului apărătorului succesului părții vătămate, Spînu Ludmila, casarea sentinței în latura acțiunii civile privind recuperarea prejudiciului moral și pronunțarea în această parte o unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

S-a încasat din contul lui Leu Ion în beneficiul succesului părții vătămate Mînascurta Anatol despăgubiri morale în mărime de 150 000 lei.

În rest sentința s-a menținut fără modificări.

7.1. Colegiul penal analizând argumentele apelurilor declarate în coraport cu circumstanțele cauzei stabilite și normele legale aplicabile în speță a considerat că, prima instanță a stabilit circumstanțele de fapt ale infracțiunii comise, a făcut o apreciere corectă a probelor prezentate, a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor inculpatului, întemeiat a ajuns la concluzia că Leu Ion a săvârșit infracțiunea imputată lui și a aplicat în privința acestuia pedeapsă penală echitabilă, însă în mod eronat a dispus încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Acțiunile inculpatului corect au fost încadrate de prima instanță în art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi *încălcarea regulilor de securitate a circulației*,

de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcarea ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, aceste împrejurări fiind constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate în prima instanță și verificate în instanța de apel, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul a conchis că vina lui Leu Ion în săvârșirea infracțiunii imputate este demonstrată pe deplin prin cumulul probelor cercetate în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe și verificate în instanța de apel, cum ar fi: declarațiile inculpatului Leu Ion, succesorului legal al părții vătămate, Mînașcortă Anatol, martorilor Andronache Orest, Matei Victor, Buruiană Nicolae, Cazacu Iurie, Zoină Iurie, Donciu Vladimir, Covali Alexei și materialele cauzei, inclusiv:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 14.07.2012 cu tabelul foto și schema anexate la procesul-verbal prin care s-a cercetat locul, unde a avut loc accidentul rutier (f.d.13-20, vol. I);

- ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpului delict: camionul de model „Mercedes Sprinter”, nu numărul de înmatriculare IL BC 439 și motocicletă de model „Suzuki”, cu numărul de înmatriculare CR MI 55 (f.d.33);

- raportul de expertiză medico-legală nr.1376 din 17.09.2012 prin care s-a stabilit că moartea cet. Mînașcorta Ion a survenit în rezultatul hemoragiei acute interne și externe evoluată pe fondalul rupturii aortei și cordului, amputarea traumatică a membrelor inferioare, zdrobirea ficatului și splinei, ceea ce se confirmă prin datele depistate la examinarea medico-legală a cadavrului și adevărate prin rezultatele investigațiilor histologice, care se califică ca vătămări grave, periculoase pentru viață, sunt în legătură cauzală directă cu instalarea decesului. La cercetarea toxico-chimică în sângele cadavrului alcool etilic nu s-a depistat (f.d.74-77);

- raportul auto-tehnic nr.3364 din 12.09.2012 prin care s-a constatat că viteza de deplasare a motocicletei „Suzuki” nu poate fi determinată, deoarece careva urme de frânare, derapare, de mișcare liberă, rostogolire a anvelopelor motocicletei la fața locului n-au fost depistate, iar alte date inițiale utile pentru aprecierea vitezei în materialele cauzei penale lipsesc (f.d.74-77);

- procesul-verbal de examinare medicală de constatare a faptului de consumare a alcoolului și stării de ebrietate și naturii ei din 14.07.2012 prin care se atestă că, inculpatul Leu Ion la momentul comiterii accidentului nu se afla în stare de ebrietate alcoolică (f.d.23);

- prin informația despre incendiu și anexele la aceasta sunt confirmate pozițiile mijloacelor de transport după impact, precum și sunt stabilite cauzele incendiului mijloacelor de transport (f.d.26-32), precum și este indicat (f.d.30) că în rezultatul incendiului au fost complet distruse toate materialele combustibile ale microbuzului, cât și cele ale motocicletei. Piese confectionate din aluminiu ale motocicletei și ale microbuzului sunt puternic deformat.

Astfel, Colegiul cercetând în cumul probele administrate în cursul examinării cauzei prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității raportată la declarațiile

date în ședința de judecată și probele administrate, prima instanță a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că inculpatul este vinovat în săvârșirea infracțiunii imputate, făcând și o justă încadrare juridică a acțiunilor acestuia.

Referitor la pedeapsa penală numită, Colegiul a conchis că instanța de fond la stabilirea categoriei acesteia, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care este una mai puțin gravă, din imprudență, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Circumstanțe agravante și atenuante nu au fost constatate.

Astfel Colegiul a conchis că instanța de fond reieșind din circumstanțele cauzei și prevederile legii penale, a făcut o justă concluzie referitor la aceea că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Totodată, Colegiul a conchis că sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse argumentele apelului declarat de avocatul Grecu Radu în interesele inculpatului, or, împrejurările prin care inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată lui au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate în prima instanță și verificate în instanța de apel, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Referitor la apelul declarat de apărătorul succesului părții vătămate, Spînu Ludmila, Colegiul a considerat că acesta este parțial întemeiat și urmează a fi admis în partea ce ține de recuperarea prejudiciului moral în beneficiul succesului părții vătămate Mînascurta Anatol, prin mărirea sumei încasate în partea prejudiciului moral.

Așadar, analizând materialele cauzei instanța a reținut că, corect instanța de fond a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de succesul părții vătămate privind recuperarea pagubei materiale, urmând ca asupra quantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, deoarece în cadrul ședinței judiciare a fost demonstrat faptul cauzării prejudiciului material succesului victimei, însă nu au fost prezentate probe pertinente și concludente care ar confirma mărirea pagubei cerute.

De asemenea, Colegiul a considerat că instanța de fond eronat a încasat de la Leu Ion în beneficiul succesului părții vătămate suma de 50 000 (cincizeci mii) cu titlu de compensare a prejudiciului moral, or, suma respectivă este derizorie în raport cu suferințele psihice suferite de succesul părții vătămate urmare a accidentului rutier comis de inculpat soldat cu decesul fiului acestuia. Astfel, instanța de apel a considerat rezonabil de încasat de la inculpat în beneficiul succesului părții vătămate în scopul recuperării prejudiciului moral, suma de 150 000 lei, cea ce constituie o sumă echitabilă în raport cu suferințele suportate de acesta.

8. Împotriva deciziei instanței de apel recursuri ordinare au declarat inculpatul și avocatul acestuia, Iovu Tatiana, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor emise și pronunțarea unei decizii prin

care Leu Ion să fie achitat din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii incriminate prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal.

În motivarea recursurilor declarate, textul cărora este identic, recurenții indică:

- contrar prevederilor legale, cauza penală a fost examinată superficial atât de instanța de fond cât și de instanța de apel. Condamnarea inculpatului nu a fost motivată sub aspectul elucidării tuturor circumstanțelor și înlăturării oricărui dubiu în învinuirea adusă;

- atât conținutul sentinței cât și a deciziei se rezumă la parafrizarea declarațiilor martorilor și enumerarea probelor, fără a fi făcută o analiză asupra pertinentei și concludenței acestora în raport cu acțiunile inculpatului. Instanțele judecătorești nu au motivat prin prisma probelor cercetate, dacă există legătura cauzală între acțiunile inculpatului și consecințele survenite în urma accidentului rutier;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către partea apărării, în mod special asupra motivelor suplimentare formulate de avocatul Casian Ion și care au fost susținute atât de inculpat cât și de apărătorul acestuia;

- la rejudecarea cauzei, instanța de apel nu a înlăturat acele încălcări care au fost indicate în decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19.05.2015, instanța nemotivând decizia prin prisma celor invocate de către apărător și care au fost reținute de către instanța de recurs;

- probele care au fost puse la baza sentinței de condamnare nu confirmă faptul că în acțiunile lui Leu Ion există elementele componente de infracțiune prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, vinovăția inculpatului nefiind demonstrată deplin, fiind bazată în linii generale pe presupuneri, fără a fi administrate mijloace de probă corespunzătoare care ar elucida în mod obiectiv toate circumstanțele cauzei;

- analizând probele reținute de instanțele inferioare în argumentarea soluției adoptate, se observă că în cauză există un singur martor ocular al accidentului rutier, acesta fiind Andronache Orest, iar restul probelor descrise în hotărârile judecătorești pronunțate sunt indirecte și confirmă doar faptul producerii accidentului, urmările care au survenit și nicicum nu confirmă încălcarea de către conducătorul auto Leu Ion a cerințelor pct. 39 și 45 din RCR;

- fiind constatate divergențe vis-a-vis de viteza cu care Mînascurta Ion conducea motocicleta, în declarațiile martorului Andronache Orest date la urmărirea penală și instanța de judecată, instanța de apel nu dă acestora o apreciere corespunzătoare și nu argumentează din care considerente le reținut ca veridice pe cele date în instanța de fond, or, stabilirea vitezei cu care se deplasa motocicleta sub conducerea lui Mînascurta Ion până la tamponarea cu automobilul condus de Leu Ion are o importanță probatorie deosebită la stabilirea tuturor circumstanțelor accidentului. Astfel, potrivit probelor administrate în cadrul urmăririi penale se constată că Mînascurta Ion se deplasa, anterior producerii tamponării, cu viteza de 250-270 km/h, fapt ce exclude cu certitudine vinovăția lui Leu Ion în comiterea accidentului rutier care a avut loc la 14.07.2012;

- prin încheierea din 14 decembrie 2012 (vol. I, f.d.99) s-a dispus anularea ordonanței procurorului în Procuratura Ialoveni, Baieșu Andrei, din cauza că la

motivarea soluției privind încetarea urmăririi penale a servit numai o probă, și anume declarațiile lui Andronache Orest, ceea ce constituie o inechitate. Însă se menționează, că de la anularea ordonanței respective și până la trimiterea dosarului în instanța de judecată, în afară de declarațiile suplimentare a lui Andronache Orest și încă a unui martor care nu a văzut impactul, alte probe nu s-au anexat. Așadar, contrar prevederilor art. 287 Cod de procedură penală, după reînceperea urmăririi penale și la examinarea cauzei în fond nu au fost stabilite alte probe care ar elucida circumstanțele expuse în încheierea judecătorească decât cele care au fost administrate anterior.

9. Asupra recursurilor declarate, au depus referințe:

9.1. Procurorul, în care a menționat că recursurile ordinare declarate, urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cu remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată, pe motiv că prin decizia instanței de apel din 29 septembrie 2016, indicațiile Curții Supreme de Justiție din 19 mai 2015, și care potrivit art. 436 Cod de procedură penală sunt obligatorii pentru instanțele judecătorești inferioare, de către instanța de apel au fost ignorate.

9.2. Avocatul Spînu Ludmila în interesele succesorului legal al victimei Mînascurta Anatol, care a solicitat respingerea recursurilor declarate ca nefondate.

10. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelurilor declarate

nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelanți, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, pornind de la motivele recursurilor ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia, care au fost indicate și în apelul declarat în numele inculpatului, rezultă următoarele:

În primul rând, instanța de apel în hotărârea adoptată urma să realizeze o justă interpretare și aplicare a reglementărilor incidente, decizia adoptată să fie riguros argumentată, faptei comise de inculpat să-i fie dată o încadrare juridică corectă, iar motivarea soluției să fie bazată pe probele administrate în cadrul procesului penal, or, anume motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanței de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Astfel, Colegiul lecturând decizia instanței de apel constată că aceasta nu conține absolut nici o motivare, nefiind expuse temeiurile de fapt și de drept care au dus la emiterea unei asemenea soluții precum și motivele adoptării acesteia, mai mult, instanța nu a apreciat probele care urmau să fie cercetate sub toate aspectele, cu atât mai mult că s-a aflat în situația rejudecării cauzei la indicațiile instanței de recurs care potrivit art. 436 Cod de procedură penală, sunt obligatorii.

Prin decizia recurată, la examinarea apelului avocatului în numele inculpatului, instanța de apel practic face motivarea sentinței de condamnare, fără a da o nouă apreciere a probelor administrate în cauza penală, având dreptul să reformeze sentința atacată, apriori a mers pe ideea preconcepută a instanței de fond care a statuat asupra vinovăției inculpatului, limitându-se doar la constatarea că probele sunt pertinente și concludente și dovedesc vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În vederea îndeplinirii indicațiilor Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 19 mai 2015, în ședința instanței de apel a fost audiat martorul Andronache Orest, declarațiile cărui au fost redată în decizia instanței de apel. Cu toate că există divergențe în declarațiile acestui martor date la urmărirea penală și cele date în instanțele de fond, totuși în decizia sa instanța de apel nu argumentează din care motiv le recunoaște veridice anume pe acelea date în ședința de judecată, or constatarea vitezei motocicletei cu care se deplasa Mînascurta Ion are o importanță probatorie primordială la stabilirea tuturor circumstanțelor accidentului rutier care a avut loc la 14 iulie 2012. Mai mult ca atât, Colegiul nu s-a expus în nici un fel asupra declarațiilor date în ședința instanței de apel de către expertul Ghenadie Cozlovschi.

Totodată, în decizia recurată se constată o simplă enumerare a probelor anexate la cauza penală, însă fără a fi apreciată fiecare în parte, cu mențiunea ce confirmă sau infirmă

această probă și care este motivul punerii la baza hotărârii, sub toate aspectele în raport cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală și a le raporta la fapta comisă.

Colegiul lărgit menționează că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Astfel, Colegiul constată, că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art.414 Cod de procedură penală, nici dispozițiile art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală deoarece hotărârea adoptată nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la respingerea apelului părții apărării și admiterii parțiale a apelului apărătorului succesorului părții vătămate, precum și motivele adoptării soluției date.

În al doilea rând, Colegiul stipulează că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală *pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.* Astfel, se constată că instanța de apel, rejudecând cazul din speță și pronunțând decizia din 29 septembrie 2016, a ignorat indicațiile Curții Supreme de Justiție expuse în decizia din 19 mai 2015. Așadar, se menționează că, în decizia instanței de apel nu și-au găsit reflectare răspunsuri la motivele invocate în apeluri, or instanța de recurs în decizia sa a descris pe larg toate argumentele apelanților și asupra cărora instanța de apel nu s-a expus dar urma să o facă. În acest sens, Colegiul lărgit nu acceptă formularea instanței de apel din decizia sa, unde se indică: „*Colegiul conchide că sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse argumentele apelului declarat de avocatul Grecu Radu în interesele inculpatului Leu Ion*”, considerând superficială și ambiguă această motivare, or instanța de apel este obligată să se expună asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. În cazul în care în aceiași cauză au fost declarate mai multe apeluri, fiecare dintre acestea trebuie să primească o rezolvare proprie, care în raport cu poziția procesuală și cu interesele apelanților, poate fi diferită de a celorlalte: un apel sau unele apeluri pot fi respinse, iar altul sau altele admise.

În aceiași ordine de idei, Colegiul constată că instanța de apel nu a răspuns nici la motivul invocat în apel vis-a-vis de ordonanța din 28 septembrie 2012 a procurorului în Procuratura r-nului Ialoveni, Andrei Baeșu, prin care s-a încetat urmărirea penală în privința lui Leu Ion pe motiv că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin.(3) lit. b) Cod penal, ordonanță care ulterior a fost declarată nulă prin încheierea judecătorului de instrucție din 14 decembrie 2012, procurorul fiind obligat să reia urmărirea penală. Astfel, instanța urma să analizeze atât motivele expuse în ordonanță cât și cele din încheierea judecătorească menționată și prin

prisma art. 251, 287 Cod de procedură penală să dea apreciere procedurii de reluare a urmăririi penale.

Reieșind din cele expuse, Colegiul conchide că instanța de apel, judecând cauza, a comis erori de drept prevăzute la art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, existând astfel temeuri de casare a deciziei atacate: instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, hotărârea emisă nu a fost motivată la modul cuvenit, erori care urmează a fi înlăturate prin rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

11. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpat și avocatul acestuia, Iovu Tatiana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Leu Ion* și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 14 martie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Nicolae Craiu